

บทที่ 3

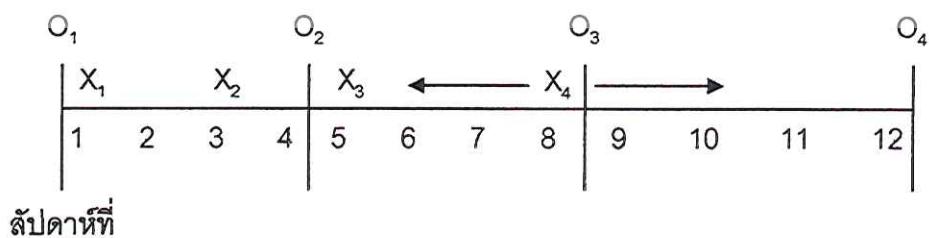
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการประยุกต์ใช้แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพต่อพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการของผู้ดูแลและน้าหนักดัวเด็กปฐมวัยชนเผ่ามังที่มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ โดยนำแนวคิดแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพของเบคเกอร์ และการให้ความรู้ทางสุขภาพมาเป็นแนวทางในการจัดโปรแกรม โดยเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านโภชนาการ เด็กปฐมวัยของผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและเปรียบเทียบน้ำหนักดัวเด็กปฐมวัยชนเผ่ามังที่มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ โดยมีรูปแบบการทดลองดังนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) เป็นแบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียว (Repeated measure one group pretest-posttest design) โดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย และเด็กปฐมวัยที่มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ชนเผ่ามัง ที่สมัครใจเข้าร่วมโปรแกรมการประยุกต์ใช้แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ทำการวัด 4 ครั้ง โดยวัดครั้งที่ 1 ก่อนการทดลอง วัดครั้งที่ 2 ขณะทดลองลับดาห์ที่ 4 วัดครั้งที่ 3 ขณะทดลองลับดาห์ที่ 8 และวัดครั้งที่ 4 หลังทดลองลับดาห์ที่ 12 ตามหลักทฤษฎีทางจิตพุติกรรมที่กล่าวว่า พฤติกรรมจะคงอยู่ใน 12 สัปดาห์หลังได้รับความรู้จริงในสิ่งที่เคยปฏิบัติตามความเชื่อ (ฤกษ์ชัย คุณปการ, 2553) โดยมีรูปแบบการทดลองดังนี้

กลุ่มทดลอง

ภาพ 3 รูปแบบการทดลอง

O₁ หมายถึง การรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง

O₂ หมายถึง การรวบรวมข้อมูลขณะทดลอง 4 สัปดาห์

O₃ หมายถึง การรวบรวมข้อมูลขณะทดลอง 8 สัปดาห์

O₄ หมายถึง การรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง 12 สัปดาห์

X₁ หมายถึง กิจกรรมการให้ความรู้ทางสุขภาพโดยการบรรยายเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย ความสำคัญของอาหารในเด็กปฐมวัย ความเสี่ยงของการเกิดโรคทุพโภชนาการ ความรุนแรงและผลกระทบของโรคทุพโภชนาการและดูดีทัศน์เรื่อง “การลงทุนสร้างเด็ก” ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2549 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบของเด็กที่มีภาวะทุพโภชนาการเพื่อให้ทราบโอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคทุพโภชนาการ ความรุนแรงของโรคทุพโภชนาการ ประโยชน์ของการปฏิบัติการเลี้ยงดูด้านโภชนาการและอภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการเพื่อลดอุปสรรคของการปฏิบัติพุทธิกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ ในสัปดาห์ที่ 1

X₂ หมายถึง กิจกรรมการสาธิตและการสาธิตย้อนกลับในการปฐมอาหารตามหลักโภชนาการ ภายใต้ปริบทความเชื่อวิธีชีวิตของชนเผ่ามัง ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือการร่วมกับผู้ดูแลเด็กในการกำหนดรายการอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ห้องถินประกอบอาหาร การแสดงแบบอย่างวิธีการปฐมอาหารเพื่อเพิ่มพลังงานและการแสดงแบบอย่างปริมาณอาหารที่เด็กควรได้รับ และเสนอตัวแบบที่ดีของผู้ดูแลเด็กปฐมวัยที่สามารถเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยให้มีน้ำหนักตามเกณฑ์โดยการเล่าเรื่อง โดยบุคคลต้นแบบเป็นคนในชุมชนและผู้ดูแลเด็กกลุ่มทดลองรู้จักคุ้นเคยเพื่อเป็นการสร้างสิ่งซักนำการกระทำซึ่งเป็นตัวกรอบต้นให้เกิดพุทธิกรรม ในสัปดาห์ที่ 2

X₃ หมายถึง การประสานงานผู้นำท้องถิ่นในการรณรงค์เลี้ยงตามสายการส่งเสริมโภชนาการเด็กปฐมวัย ติดป้ายประชาสัมพันธ์กิจกรรมการส่งเสริมโภชนาการเด็กปฐมวัย และจัดตั้งกลุ่มส่งเสริมโภชนาการของผู้ดูแลเด็กปฐมวัยที่มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ เพื่อเป็นการสร้างสิ่งซักนำการกระทำการกระทำต้นให้เกิดพุทธิกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการในสัปดาห์ที่ 5

X₄ หมายถึง กิจกรรมเยี่ยมบ้านเพื่อดิดตามพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ ด้วยการสังเกตพุทธิกรรม สอบถามการรับรู้ด้านต่างๆ รู้ให้เห็นความแตกต่างของปฏิบัติพุทธิกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการจากชนิดอาหารปริมาณอาหารที่เด็กปฐมวัยได้รับ และน้ำหนักเด็ก ให้คำแนะนำเพิ่มเติมเป็นการสร้างสิ่งซักนำการกระทำโดยการกระตุ้นเตือน ในสัปดาห์ที่ 6-7 และสัปดาห์ที่ 9-10

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยที่มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ชนเผ่ามัง และ ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 30 ราย โดยมี คุณสมบัติดังนี้

1. เป็นเด็กปฐมวัยที่มีน้ำหนักตัวน้อยกว่า คือ น้อยกว่า $\bar{X} - 1.5 \text{ SD}$ ของน้ำหนักมาตรฐาน ของเด็กอายุเท่ากันและเป็นผู้ดูแลหลักในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ
2. เป็นผู้ที่สามารถพูดและฟังภาษาไทยได้ดี
3. ยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษา

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion criteria)

1. ผู้ดูแลและเด็กปฐมวัยมีแผนจะย้ายที่อยู่ก่อนการวิจัยแล้วเสร็จ
2. ต้องการถอนตัวในระหว่างการวิจัย
3. มีโรคประจำตัว หรือ ความพิการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ โปรแกรมการประยุกต์ใช้แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ ประกอบด้วย

1.1 กิจกรรมการให้ความรู้ โดยการบรรยายเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย ความสำคัญของอาหารในเด็กปฐมวัย ความเสี่ยงของการเกิดโรคทุพโภชนาการ ความรุนแรงและผลกระทบของโรคทุพโภชนาการและดูวิธีทัศน์เรื่อง “การลงทุนสร้างเด็ก” ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2549 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบของเด็กที่มีภาวะ ทุพโภชนาการ เพื่อสร้าง การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคทุพโภชนาการ ความรุนแรงของโรค ทุพโภชนาการ และการรับรู้ ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ

1.2 กิจกรรมการอภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการ ปฏิบัติพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการเพื่อให้ผู้ดูแลเด็กทราบปัญหาและมี แนวทางแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคของการปฏิบัติพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ

1.3 กิจกรรมการสาธิตและการสาธิตย้อนกลับในการปฐมนิเทศตามหลักโภชนาการ ภายใต้ปริบทความเชื่อวิถีชีวิตของชนเผ่ามัง ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย่อคือการร่วมกับผู้ดูแลเด็กในการกำหนดรายการอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ท้องถิ่นประกอบอาหาร การแสดงแบบอย่างวิธีการปฐมนิเทศเพื่อเพิ่มพลังงานและการแสดงแบบอย่างปริมาณอาหารที่เด็ก

ควรได้รับเพื่อลดคุณภาพรวมในการทำอาหาร สร้างการรับรู้ประโยชน์ของอาหารแต่ละชนิดและสร้างความสามารถแห่งตนและความมั่นใจในการปฏิบัติพุทธิกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ ตามแนวคิดแบบแผนความเชื่อต้านสุขภาพของเบคเกอร์

1.4 กิจกรรมการเสนอตัวแบบที่ดีโดยการเล่าเรื่องโดยตัวแบบเป็นคนในชุมชนที่กลุ่มทดลองรู้จักคุณเคยที่สามารถเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยให้มีน้ำหนักตามเกณฑ์ เป็นการสร้างสิ่งซึ่งน้ำหนัก เป็นตัวกระตุ้นหรือเป็นตัวเร่งให้เกิดพุทธิกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ

1.5 กิจกรรมประสานผู้นำห้องถินในการรณรงค์ออกเสียงตามสายการส่งเสริมโภชนาการเด็กปฐมวัยที่เหมาะสม และติดป้ายประชาสัมพันธ์กิจกรรมการส่งเสริมโภชนาการเด็กปฐมวัยเป็นการสร้างสิ่งซึ่งน้ำหนักให้เกิดการกระทำเพื่อกระตุ้นให้เกิดพุทธิกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ

1.6 จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมโภชนาการเด็กปฐมวัยของผู้ดูแลเด็กปฐมวัยที่มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์เพื่อให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นการสร้างสิ่งซึ่งน้ำหนักในการกระทำ และลดคุณภาพในการปฏิบัติพุทธิกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ

1.7 กิจกรรมเยี่ยมบ้านเพื่อติดตามพุทธิกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ ด้วยการสังเกตพุทธิกรรม สอบถ่านการรับรู้ด้านต่างๆ ซึ่งให้เห็นความแตกต่างของการปฏิบัติพุทธิกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการจากนิดอาหาร ปริมาณอาหารที่เด็กปฐมวัยได้รับ และน้ำหนักเด็ก ให้คำแนะนำเพิ่มเติมเป็นการสร้างสิ่งซึ่งน้ำหนักในการกระทำโดยการกระตุ้นเดือน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบประเมินภาวะโภชนาการเด็กปฐมวัย เครื่องชั่งน้ำหนัก และแบบสอบถามซึ่งมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน ได้แก่ อายุ เพศ ศาสนา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว การเปรียบเทียบรายได้กับรายจ่ายของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ความล้มเหลวนี้กับเด็ก น้ำหนักเด็กแรกเกิด ส่วนที่ 2. แบบสอบถามพุทธิกรรมการเลี้ยงดูด้านโภชนาการเด็กปฐมวัยของผู้ดูแลเด็กปฐมวัยชนเผ่ามัง ประกอบด้วยลักษณะคำตอบ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ หมายถึง ผู้ดูแลเด็กปฏิบัติกิจกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ 5-7 วัน/สัปดาห์

ปฏิบัติบ่อยครั้ง หมายถึง ผู้ดูแลเด็กปฏิบัติพุทธิกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ 3-4 วัน/สัปดาห์

ปฏิบัตินานฯ ครั้ง หมายถึง ผู้ดูแลเด็กปฏิบัติพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้าน¹ โภชนาการ 1-2 วัน/สัปดาห์

ไม่ได้ปฏิบัติ หมายถึง ผู้ดูแลเด็กปฏิบัติพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้าน¹ โภชนาการ เลย

โดยข้อที่ 14, 17, 18, 19, 20, 31, 32 และ 33 เป็นคำถามทางลบ ที่เหลือเป็นคำถามทางบวก โดยกำหนดการให้คะแนนดังนี้

ข้อความด้านบวก			ข้อความด้านลบ		
ปฏิบัติประจำ	ให้ 3 คะแนน	คะแนน	ให้ 0 คะแนน	คะแนน	คะแนน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน	คะแนน	ให้ 1 คะแนน	คะแนน	คะแนน
ปฏิบัตินานฯ ครั้ง	ให้ 1 คะแนน	คะแนน	ให้ 2 คะแนน	คะแนน	คะแนน
ไม่ได้ปฏิบัติ	ให้ 0 คะแนน	คะแนน	ให้ 3 คะแนน	คะแนน	คะแนน

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือขั้นตอน ดังนี้

1. โปรแกรมการประยุกต์ใช้แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพสำหรับผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยสร้างจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการให้โภชนาการเด็กปฐมวัยโดยประยุกต์ใช้แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพของเบคเกอร์ (Becker, 2008) อธิบายพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ด้านโภชนาการและใช้การให้ความรู้ทางสุขภาพเป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมในโปรแกรม การประยุกต์ใช้แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ

1.1 แผนการจัดกิจกรรมผู้วิจัยสร้างโดยการศึกษาการให้ความรู้ทางด้านสุขภาพด้วยวิธีต่างๆ ได้แก่ การบรรยายให้ความรู้ ดูวิดีทัศน์ การอภิปรายกลุ่ม การสาธิตและการสาธิตย้อนกลับ การเสนอตัวแบบ เพื่อให้เกิดความเชื่อตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพของเบคเกอร์ ซึ่งประกอบไปด้วย การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคทุพโภชนาการ การรับรู้ความรุนแรงของโรคทุพโภชนาการ การรับรู้ประโยชน์ของการให้เด็กปฐมวัยได้รับสารอาหารครบถ้วน การรับรู้ถึงอุปสรรคต่อการปฏิบัติพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองและสิ่งที่ก้าวนำการกระทำที่เพียงพอในการช่วยกระตุ้นทำให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ

1.2 แผนการสอน ผู้วิจัยสร้างเนื้อหาแผนการสอนโดยศึกษาความรู้เกี่ยวกับ การเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย ความสำคัญของอาหาร ความเสี่ยงและความรุนแรงของการเกิดโรค ทุพโภชนาการ ประโยชน์ของการให้เด็กปฐมวัยได้รับสารอาหารที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้ตระหนักรและสามารถปฏิบัติพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการได้เหมาะสม

1.3 วิธีทัศน์เรื่อง “การลงทุนสร้างเด็ก” ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2549 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบของภาวะทุพโภชนาการ

2. แบบสอบถามพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการและ แบบประเมินภาวะโภชนาการเด็กปฐมวัย

แบบสอบถามพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการของผู้ดูแล และแบบประเมินภาวะโภชนาการเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยสร้างโดยศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในด้านเนื้อหา ศึกษาเอกสาร ตำราวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ จำนวนน้ำเครื่องมือหั้งหมวดตรวจสอบคุณภาพ โดยผ่านความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็ก 2 ท่าน อาจารย์พยาบาลผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพยาบาล 1 ท่าน พยาบาลวิชาชีพผู้เชี่ยวชาญด้านเด็ก 1 ท่าน และนักโภชนาการ ชำนาญการ 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความครอบคลุมและความชัดเจนของแบบสอบถามแล้ว นำมาคำนวณหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index: CVI) ได้เท่ากับ .92 ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้แบบวัดพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ด้านโภชนาการมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และนำแบบสอบถามไปทดสอบหา ความเที่ยง (Reliability) ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองเด็กปฐมวัยชนเผ่ามัง ที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน จำนวน 30 ราย โดยให้ตอบแบบสอบถามและนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าเที่ยง โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลfa ของครอนบราค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .81

3. เครื่องชั่งน้ำหนัก ผู้วิจัยใช้เครื่องน้ำหนักเครื่องเดินทุกครั้ง มีการหาค่าความเที่ยงของเครื่องชั่งน้ำหนักโดย ใช้ท่อนเหล็กน้ำหนัก 5 กิโลกรัม ทดสอบเครื่องชั่งน้ำหนักทุกครั้งที่นำไปชั่งน้ำหนักเด็ก ผลการทดสอบเครื่องชั่งน้ำหนักเมื่อชั่งน้ำหนักท่อนเหล็ก ได้เท่ากับ 5 กิโลกรัมทุกครั้ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวม ดังนี้

1. นำหนังสือจากคณะกรรมการศาสนาศรีมหาวิทยาลัยนเรศวรถึงสาธารณสุขอำเภอคลองลาน เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำหนังสือจากสาธารณสุขอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองลาน ออำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อขอความร่วมมือในการทำกิจกรรมในชุมชนและเก็บรวบรวมข้อมูล

3. สร้างสมัพนธภาพระหว่างผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่าง ชี้แจงโครงการวิจัยและวัตถุประสงค์ การวิจัย โดยการให้ข้อมูลแก่กลุ่มตัวอย่าง เนื้อหาที่ได้เข้าร่วมโครงการอย่างถูกต้องเหมาะสม

4. ผู้วิจัยดำเนินการทำทดลองโดยจัดกิจกรรมตามโปรแกรมการประยุกต์ใช้แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพส่งเสริมพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการให้กับกลุ่มทดลอง

5. ประเมินพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านโภชนาการเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล และชั้นน้ำหนักเด็กในกลุ่มทดลอง โดยประเมินครั้งที่ 1 ขณะทดลองสัปดาห์ที่ 4 ประเมินครั้งที่ 2 ขณะทดลองสัปดาห์ 8 และประเมินครั้งที่ 3 หลังการทำทดลอง (สัปดาห์ที่ 12)

วิธีการดำเนินการทำทดลอง มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นเตรียมการ

1. เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แบบสอบถาม อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

2. นำหนังสือถึงสาธารณสุขอำเภอคลองลาน ชี้แจงขั้นตอนการทำวิจัยต่อสาธารณสุขอำเภอคลองลาน

3. ประสานงานและชี้แจงเพื่อขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองลาน

4. จัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ที่ใช้ดำเนินการวิจัย
5. จัดเตรียมโปรแกรมการประยุกต์ใช้แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ วางแผนดำเนินการเกี่ยวกับโปรแกรม จำนวนครั้งของกิจกรรม เวลาที่ใช้ในแต่ละครั้ง เนื้อหา จุดมุ่งหมาย ลำดับขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดและแผนที่กำหนดไว้

6. เตรียมผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยและผู้ดูแลเด็กปฐมวัยว่าจะมีการจัดกิจกรรมโดยบอกผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ถึง วัน เวลา สถานที่ เมื่อกำหนดร่วมกันที่แน่นอน และจัดกิจกรรมโดยใช้เวลาทำกิจกรรม 3 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง และมีการเยี่ยมบ้านเพื่อติดตามพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ด้านโภชนาการให้มีความเหมาะสมและประเมินการรับรู้ สอบถามปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติ พฤติกรรม และชี้ความแตกต่างของพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการและน้ำหนักเด็กปฐมวัย

ขั้นการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดโปรแกรมการประยุกต์ใช้แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพให้กับกลุ่มทดลองจำนวน 3 ครั้ง ในสัปดาห์ที่ 1, 3 และ 5 ครั้งละ 2 ชั่วโมง โดยใช้การให้ความรู้ทางสุขภาพ ดังนี้

ครั้งที่ 1 (สัปดาห์ที่ 1) ดำเนินการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองลาน ดังนี้

สร้างความสัมพันธภาพ โดยผู้วิจัยแจ้งจุดประสงค์ของการเข้าร่วมโปรแกรมการประยุกต์ใช้แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ และเก็บข้อมูลก่อนการวิจัยโดยขอให้กลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ

1. กิจกรรมการให้ความรู้ โดยการบรรยายเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย ความสำคัญของอาหารในเด็กปฐมวัย ความเสี่ยงของการเกิดโรคทุพโภชนาการ ความรุนแรงและผลกระทบของโรคทุพโภชนาการและดูวิดีโอคนเรื่อง “การลงทุนสร้างเด็ก” ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2549 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบของเด็กที่มีภาวะทุพโภชนาการ เพื่อสร้างการรับรู้โอกาสเลี้ยงการเกิดโรคทุพโภชนาการ ความรุนแรงของโรคทุพโภชนาการ และการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ

2. กิจกรรมการอภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการปฏิบัติพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการเพื่อให้ผู้ดูแลเด็กทราบปัญหาและมีแนวทางแก้ไข ปัญหาลดอุปสรรคของการปฏิบัติพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ

ครั้งที่ 2 (สัปดาห์ที่ 3) ดำเนินการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองลาน ดังนี้

1. กิจกรรมการสาธิตและการสาธิตย้อนกลับในการปฐุงอาหารตามหลักโภชนาการ ภายใต้บริบทความเชื่อวิถีชีวิตของชนเผ่ามัง ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือการร่วมกับผู้ดูแลเด็กในการกำหนดรายการอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ท้องถิ่นประกอบอาหาร การแสดงแบบอย่างวิถีการปฐุงอาหารเพื่อเพิ่มพลังงานและการแสดงแบบอย่างปริมาณอาหารที่เด็กควรได้รับเพื่อลดอุปสรรคในการทำอาหาร สร้างการรับรู้ประโยชน์ของอาหารแต่ละชนิดและสร้างความสามารถแห่งตนและความมั่นใจในการปฏิบัติพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ ตามแนวคิดแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพของเบคเกอร์

2. กิจกรรมการเสนอตัวแบบที่ดีโดยการเล่าเรื่องตัวอย่างแบบเป็นคนในชุมชนที่กลุ่มทดลองรู้จักคุ้นเคยที่สามารถเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยให้มีน้ำหนักตามเกณฑ์ เป็นการสร้างสิ่งซักนำซึ่งเป็นตัวกระตุ้นหรือเป็นตัวเร่งให้เกิดพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ

ครั้งที่ 3 (สัปดาห์ที่ 5) ดำเนินการที่ชุมชน ดังนี้

1. กิจกรรมประสานผู้นำห้องถินในการรณรงค์ออกเสียงตามสายการส่งเสริมโภชนาการเด็กปฐมวัยที่เหมาะสม และติดป้ายประชาสัมพันธ์กิจกรรมการส่งเสริมโภชนาการเด็กปฐมวัยเป็นการสร้างสิ่งซักนำให้เกิดการกระทำเพื่อกระตุนให้เกิดพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ

2. จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมโภชนาการเด็กปฐมวัยของผู้ดูแลเด็กปฐมวัยที่มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์เพื่อให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นการสร้างสิ่งซักนำในการกระทำ และลดอุปสรรคในการปฏิบัติพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการ

จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้ดูแลเด็กปฐมวัยในสัปดาห์ที่ 6-7 และสัปดาห์ที่ 9-10 เพื่อดิดตาม พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการด้วยการสังเกตพฤติกรรม สอบถานการรับรู้ด้านต่างๆ ให้คำแนะนำเพิ่มเติมและชี้ความแตกต่างของพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการและน้ำหนักเด็กปฐมวัย

ขั้นติดตาม

ขณะการทดลองติดตามประเมินกลุ่มทดลอง สัปดาห์ที่ 4 , สัปดาห์ที่ 8 และ แหล่งการทดลอง เพื่อดิดตามพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้านโภชนาการและน้ำหนักตัวเด็กปฐมวัย

การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัย บันทึกข้อความถึงประธานคณะกรรมการจิยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จัดทำแบบเสนอการขอรับการพิจารณาด้านจิยธรรมสำหรับนิสิต เลือกโครงการวิจัยแบบเงื่องรัด ดำเนินการวิจัยโดยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจิยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวรก่อนดำเนินการวิจัย แบบเอกสารการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยจากคณะกรรมการบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พร้อมแบบสอบถามแก่ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองลาน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร รับทราบแล้ว ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติข้างต้น จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มทดลอง และทำการวิจัยโดยการเคาะฟังคัดคี่ความเป็นมนุษย์ของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างโดยแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่าง และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทราบ อธิบายให้เข้าใจว่า การศึกษาครั้งนี้เชื่อมโยงกับความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง ว่าจะยินยอมเข้าร่วมการวิจัยหรือไม่ก็ได้ การปฏิเสธจะไม่มีผลต่อการรักษา ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้เป็นความลับ โดยผู้วิจัยจะใช้เลขที่ของแบบสอบถามเป็นรหัสแทนชื่อ-สกุลของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยที่ได้เป็นภาพรวมและนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น กลุ่มตัวอย่างสามารถขออุติการเข้าร่วมการวิจัยก่อน

ครบกำหนดได้โดยไม่มีผลกระทบต่อกลุ่มตัวอย่างแต่อย่างใดและเมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย จึงทำการเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดย

1. วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่างด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยพัฒนาระดับปฐมวัยด้านโภชนาการของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลอง ขณะทดลองสัปดาห์ที่ 4 ขณะทดลองสัปดาห์ที่ 8 และหลังการทดลอง ด้วยสถิติ Repeated measure F-test in ANOVA
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบ ผลต่างระหว่างน้ำหนักมาตรฐานกับน้ำหนักปัจจุบันของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลอง ขณะทดลองสัปดาห์ที่ 4 ขณะทดลองสัปดาห์ที่ 8 และ หลังการทดลอง ด้วยสถิติ Repeated measure F-test in ANOVA